

Mithat Ően

Beden 2.Seri

Galeri Nev

1993

(Sanatçı Kitabı)

Metin: Ahmet Soysal

Müzik

1. Yazıyı görünene yaklaştıralım.

Mithat Ően'in ağırbaşlı vücut tematiği, bize burada bir bilgisayar oyunu aracılığıyla sunulmaktadır. Ciddiyet* ve oyun. Üç zaman boyutunu devreye sokmaktadır bu oyunun Mithat Ően'in sayfalarındaki belirlenimi.

Őimdi: Şimdiki zaman diye nitelendireceğimiz boyutta yer alan biçimlere bakalım (bunlar en büyük kareli olanlardır). Üst orta'da ve merkezde olan biçimler. Oyun Őudur: üstteki biçim, sanki dıştan doğru gelmektedir, bunu merkezi kümeye - bu kümeyi dolduracak ve sonradan da doldurulmasını engellemeyecek tarzda - yerleştirmek gerekir. Buradaki yorum: rastlantıyı belli bir beceriyle düzene sokarak dolu bir vücutsal Őekil oluşturmak. (Őu noktaya dikkat edelim: yeni gelen biçim - rastlantsal öğe - düz bir renkten oluşmuştur, öyleyse derinlik etkisi, kontrast yoluyla ışık, desen içermemektedir. Vücut-dışı ya da vücut-öncesi: vücutlaşmaya gelmektedir).

2. Oysa bu rastlantı ve düzenleme oyununun neye varacağı, ne olduğu önceden saptanmıştır. Sürecin yazgısı, olacak olan'ın sayfanın altındaki dizisel resmindedir (bir Osmanlı minyatürü dizisi?). Bu yazgı resmi'ne eklenecek biçim, bir önceki sayfadan, sağ üst köşeden belirtilmiştir. Sol üst köşede ise merkezi kümenin bir önceki hali "tutulmaktadır" (yakın geçmişin resmi): bu, Husserl'in "Retention" dediğine uyabilir ki "yeniden anımsama" ("Wiedererinnerung") boyutundan farklı olarak Şimdiki zamanın kuruluşunda etkin olan bir boyuttur. (Ama belki tam Husserl'ci anlamda bir "Retention" olması için, bir önceki "gelen biçim"in de bu sol üst köşede resmedilmesi gerekiyordu).

3. Őimdi. Biraz durup, merkezi (ya da ana) kümenin sürecine bakalım. Birinci sayfada yer alan yazgı resmi'ne uygun olarak birikme (ya da toplanma) içeriyor bu süreç. Oysa ikinci sayfanın sağ alt köşesinden itibaren yeni bir yazgısal dizi başlamış oluyor. Ve bu yeni dizinin birikmeyi sürdürmediğini farkediyoruz. Demek ki: ana kümede, sonradan, belirli bir oyun kuralına göre, silinmeler, eksilmeler olacaktır. Oysa yedinci sayfanın sağ alt köşesinden itibaren üçüncü bir yazgısal dizi'nin başladığını söylemeye itilmekteyiz: O yeni giren basit mavi biçim ile bir önceki (onun solundaki) biçim arasında aşırı bir silinme olayı olmuştur-bir başkalaşım.

Bu değişimlerin bilgisayar açıklamalarını bir kenara bırakıp, bir sonuç çıkartalım: birikmeci bir zamanın yerini silinmeli bir zaman alıyor. Bu silinmeli zaman, tam şimdiki zamana "geçecek" iken oyun duruyor.

4. Burada patetik bir yan yok mudur? Fazla yorum yapmaktan sakınelim ve bakalım.

Oyunda belli sayıda kare yanyana gelirse, sıra olduğu gibi siliniyor, silen oyunu kazanıyor. Başta (l'de) dedik ki: çaba, dolu bir vücutsal Őekil oluşturmak yönündedir. Bu çelişkide duralım. Bir bakıma, oyunun mantığıyla "ressam"ın (ve "resmi" arayan izleyicinin) mantığı çelişmektedir. Ama bir şüphe de belirmiyor değil: ya ressam da silmeyi ve, eğer vücut, kendi vücudunun resmiyse, silinmeyi - arzuluorsa? Böylece, kurduğunu - aynı çabanın devamı olarak- eksilterek kazanmayı? Neyi kazanacak: sükuneti mi? Oysa en eksik biçim 7. sayfanın sağ alt köşesinden girmişken, ondan bir sonra gelecek olan ve aynı sayfanın sağ üst köşesinden haberi verilen biçim yeni bir birikmenin işaretini sunmaktadır.

5. Silinme mutlaklaşmayacaktır. Resim ve vücut bitmeyecek-lerdir. Ressam, vücut kurmaktadır: resim, vücut almakta. Vücudun resmi, Mithat Ően'de, yoğun, "dolu" ve yalın nitelikte az sayıda parçaya bölünmüştür ve bunlar belirli bileşmeler ("combinaison"lar) içinde tekrarlanmaktadır. Bilgisayar tekniği Mithat Ően'e, bu sayfalarda, vücut konusunu zamansal boyuta, rastlantıya ve oyuna daha bir açma olanağı vermiştir. Ayrıca hem trajedi boyutu içeren hemde patetik, bir yanı olan bir sunum gerçekteştirmesini sağlamıştır. İronik bir yan vardır burada: trajedi ve patetik, güncelleşmiş ve bayağılaşmiş bir oyunun kullanımı aracılığı ile verilmektedir. Zamanımız çocuklarının ve büyülenmişlerinin elinden düşmeyen bir oyun, derin bir tasarımın olanağını vermiştir Mithat Ően'e.

6. Sorun, bilmeceyi çözmek değildir. Zaten felsefeci ve ressam için vücudun ve zamanın bilmeceyi çözülmüş değildir. Sorunun sorulması ve yanıtın başlaması etkinliği, sonsuz bir uğraştır. Mithat Ően'in vücudu ele alış tarzı felsefeciye ne verebilir? Gizemli - oysa kendini gözlerimizin önüne seren - bir vücut nötrlüğünün, vücudun kendini sunduğu anda kendini kapalı tutması durumunun, fenomenal dünyada karşılığı nedir?

Vücut, bir "kendi"dir. Kendine maruz olma durumudur: kapalı bir pathos. Burada Michel Henry'nin vücut anlayışını buluyoruz. Dışa açılmanın, Őeylerle - hissedilenle, görünürle - hissedenin ve görenin kesişmesinin kaynakasal yeri olan Merleau-Ponty'ci vücuttan çok, Michel Henry'nin anlayışına yakındır Mithat Ően'deki vücut. Elbet, Mithat Ően'in "ressam" olmasından kaynaklanan bir farkla: fenomenal vücut, içkinliktir, temsil değildir, dışsallık değildir, kendi karanlığında kendi kendini hissediiştir. Oysa, sözünü ettiğim vücut nötrlüğü, vücut.kapalılığı ya da sakinimi Michel Henry'nin değindiği fenomenal vücuda kanımca yaklaşmaktadır.

7. Yoğunluk, "doluluk", yalınlık; ayrıca parçalılık, bileşme ve tekrar unsurları, temsil içinden temsil dışı bir gerçekliği işaret etmektedir. Vücudun ağırbaşlı. pathos'unun bu resimlerin karanlık doğrusu olarak bu resimlerce içerildiğinin sezmemekteyiz. Temsilin değişik yollardan bu görünüşteki' nötr'lüğe indirgenmesi - ortada tehditkâr bir anlam, bir başkalık izi bırakarak - temsilin böyle bir sınıra, bir eşiğe vardırılması, tam da, hiç bir temsilin olamayacağı vücut pathos'una açılım sağlamaktadır. Ama bu pathos, Mithat Ően'inkidir... Açılım belki bir sözdür ve belki de Mithat Ően bunu beklemektedir. Belki de Őimdi, bakışınızı resimli sayfalar - yazılı sayfalar arasında gezdirirken okuduğunuz, eksilttiğiniz, çoğalttığınız řu sözdür. Bir yanıt. Görünürün dışındaki doğru olarak.

Beden 2. Seri Graphic Land 8100/110 Hardware'de Photoshop 3.0 Software programıyla sanatçı tarafından üretilmiştir. Metnini Ahmet Soysal1 m yazdığı dizi A4 Atölye-Galeri'de 300 adet çoğaltılmıştır. Her nüshası sanatçı tarafından imzalanıp numaralanmıştır.